

OBWIESZCZENIE

o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Burmistrz Starego Sącza, działając na podstawie art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.) informuje o odstąpieniu od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizacji „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Stary Sącz” (zw. dalej Projekt założeń).

Zgodnie z art. 57 pkt 2 i art. 58 pkt 2, w związku z art. 48 ust. 1 i 2 ww. ustawy wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie oraz Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie z wnioskiem o zajęcie stanowiska w sprawie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Projektu założeń.

Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 16 czerwca 2025 roku, znak: NS.9022.6.21.2025 uznał, iż przedmiotowy dokument nie będzie miał znaczącego wpływu na środowisko oraz brak jest podstaw prawnych do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie pismem z dnia 30 maja 2025 roku, znak ST-II.410.2.2.2025.ZK uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.

Po przeanalizowaniu wniosku o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organy uzgadniające stwierdziły, że nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 46, 47 i 50 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 poz. 1112, z późn. zm.), a organ opracowujący projekt dokumentu w tym przypadku może skorzystać z art. 48 ww. ustawy biorąc pod uwagę uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy ooś.

W związku z powyższym w świetle art. 48 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest zasadne.

Obwieszczenie umieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Starym Sączu oraz na stronie internetowej i Biuletynie Informacji Publicznej urzędu.

Burmistrz Starego Sącza
Jacek Lelek

UZASADNIENIE

braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizacji „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Stary Sącz”

Sporządzono na podstawie art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112, z późn. zm.).

1) Charakter działań przewidzianych w dokumencie w szczególności:

a) Stopień w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

Część zadań wyznaczonych w projekcie założeń może być zaliczanych na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz.1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Są nimi m.in. budowa instalacji odnawialnych źródeł energii, budowa sieci elektroenergetycznej. Dla części tych zadań wydane zostały decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, dla części tych zadań postępowania dopiero będą realizowane. W związku z czym ich wpływ na środowisko został już lub zostanie osobno dokładnie przeanalizowany w trakcie osobnych postępowań. Ponadto należy zaznaczyć, że są to zadania zaplanowane niezależnie od realizacji Projektu założeń, ich wpływ na środowisko był oceniony lub będzie oceniony w osobnym postępowaniu.

Pozostałe zadania wymienione w Projekcie założeń nie są zaliczane do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz.1839).

Na etapie przeprowadzonych dotąd postępowań ocen oddziaływania na środowisko oraz na etapie opracowywania Projektu założeń stwierdzono, że realizacja postanowień tego dokumentu nie spowoduje znaczącego, długotrwałego, negatywnego oddziaływania na środowisko.

„Projekt założeń...” z założenia sprzyja zrównoważonej gospodarce energetycznej i poprawie lub przynajmniej utrzymaniu jakości powietrza, pozwoli na kształtowanie polityki energetycznej gminy w sposób uporządkowany i dostosowany do warunków lokalnych, a przy tym zmniejszeniu ulegnie emisyjność gospodarki. Pomimo, że w Projekcie (...) wskazano przedsięwzięcia polegające m.in. na wymianie źródeł ciepła, termomodernizacji, instalacji odnawialnych źródeł energii, są to działania mające służyć ochronie środowiska, w tym wypadku zwiększenia efektywności energetycznej budynków, ograniczeniu zużycia energii, a co za tym idzie ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza.

b) Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Znaczącą rolę w definiowaniu polityki energetycznej Gminy Stary Sącz pełnią zapisy zawarte w opracowaniach szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego. Należy

również uwzględnić uwarunkowania wewnętrzne zawarte w dokumentach planistycznych gminy.

Podstawową rolę w kształtowaniu polityki energetycznej pełnią dokumenty nadrzędne:

- Europejska polityka energetyczna,
- Karta energetyczna,
- Plan działania w celu poprawy efektywności energetycznej we Wspólnocie Europejskiej,
- Europejski Program Zapobiegający Zmianie Klimatu,
- Zielone księgi,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych,
- Krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej.

Polityka energetyczna Gminy Stary Sącz kształtowana jest również przez uwarunkowania wewnętrzne. Do podstawowych dokumentów szczebla lokalnego miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, Program Ochrony Środowiska.

Cele i zadania wyznaczone w „Projekcie założeń Gminy Stary Sącz do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” są spójne z celami z zakresu ochrony środowiska wyznaczonymi w powyżej wymienionych dokumentach szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

c) przydatność w uwzględnianiu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

„Projekt założeń” zawiera wszystkie kluczowe elementy. Niniejsze opracowanie, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024r. poz. 266, z późn. zm.) powinno zawierać:

- Ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,
- Możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła, wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych,
- Możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej,
- Zakres współpracy z innymi gminami.

Niniejsza dokumentacja została wykonana zgodnie z umową, obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, umożliwia ponadto:

- Skuteczne zarządzanie gospodarką energetyczną gminy,
- Uzyskanie środków finansowych na realizację zadań w zakresie rozwoju infrastruktury energetycznej,

- Skuteczne oddziaływanie na zmniejszenie kosztów usług energetycznych,
- Osiąganie wymiernych efektów w odniesieniu do stanu środowiska przyrodniczego.

d) Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Realizacja zapisów dokumentu pozwoli na poprawę stanu środowiska, poprzez podjęcie konkretnych działań, nie tylko bezpośrednio poprzez zmniejszenie zużycia paliw i energii, ale również tych, które wpływają w sposób pośredni na ograniczenie zużycia energii, ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń. Ponadto celem, który zamierza się osiągnąć przy realizacji postanowień opiniowanego dokumentu jest utrwalenie pozytywnych postaw ekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za środowisko naturalne wśród mieszkańców gminy.

Realizacja wytyczonych w Projekcie (...) celów powinna spowodować zrównoważony rozwój energetyczny, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

2) Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko, w szczególności:

a) Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność oddziaływań

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe jest spisem zamierzeń i zalecanych działań mających na celu zrównoważone zarządzanie energią na terenie gminy. W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Projektu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań lub też niezrealizowanie działań. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań w zakresie wszystkich wskazanych powyżej celów i przypisanych im zadań. Oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań opisanych w Projekcie założeń mogą być:

- pozytywne/ negatywne lub brak oddziaływania,
- bezpośrednie/ pośrednie,
- krótkoterminowe/ średnioterminowe/ długoterminowe,
- stałe/ chwilowe.

Realizacja celów i zadań zaproponowanych w Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe będzie polegała na wykonaniu szeregu przedsięwzięć, także inwestycyjnych, które mogą ingerować w poszczególne elementy środowiska zarówno na etapie ich realizacji, jak i eksploatacji.

I. etap realizacji zadań

Zanieczyszczenia wód

Przy realizacji prac takich jak: rozbudowa systemów elektroenergetycznych należy tak planować zakres prac budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i nie zaburzać przy tym stosunków wodnych, ani nie pogarszać stanu czystości wód. Ze względu na charakter i rodzaj innych wykonywanych robót zakłada się, że realizacja planowanych działań nie zwiększy zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Stary Sącz.

Niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód lub gleb będzie związane z robotami ziemnymi. Może ono dotyczyć szczególnie skażeń substancjami niebezpiecznymi, użytych w procesie inwestycyjnym lub pochodzących ze sprzętu budowlanego i środków transportu. Aby temu zapobiec na etapie budowy prowadzone będą działania minimalizujące negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Realizacja zadań przewidzianych w Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe związanych z pracami budowlanymi oraz ziemnymi i związanym z tym użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego, będzie charakteryzowała się lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza. Do zadań tych należą:

- termomodernizacja budynków,
- inwestycje w odnawialne źródła energii,
- zadania z zakresu rozbudowy i modernizacji sieci elektroenergetycznej,

Na skutek użycia środków transportu ciężarowego oraz prowadzenia prac budowlanych możliwe jest generowanie dużych ilości pyłów, lokalne podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych na skutek ścierania opon i nawierzchni drogowej oraz wydzielania spalin pojazdów starszej generacji. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i ciężkie maszyny), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych. Dokładne określenie skali oddziaływania i zasięgu występowania określonych stężeń danej substancji w celu oceny jakości powietrza według obowiązujących standardów nie jest możliwe. Z punktu widzenia prawa stosunkowo krótkotrwałe, chwilowe oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, nie podlega normowaniu.

Hałas

W trakcie robót budowlanych i modernizacyjnych, a także podczas trwania innych przedsięwzięć inwestycyjnych wykorzystywany będzie sprzęt budowlany i środki transportu, stanowiące źródło hałasu i drgań. Emitowany hałas może oddziaływać na okolicznych mieszkańców oraz ludzi przebywających chwilowo w rejonie inwestycji, a także w obrębie dróg dojazdowych. W obszarach niezabudowanych należy liczyć się z oddziaływaniem na dzikie zwierzęta co może przyczynić się do ich migracji w inne rejony. Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu urządzenia stosowane przy pracach powinny spełniać kryteria dotyczące ich wartości akustycznej, wynikające z przepisów prawa. Normy prawne obecnie obowiązujące dla urządzeń nowych mają na celu ochronę słuchu pracowników, a także osób postronnych. Spełnianie tych kryteriów nie spowoduje całkowitej eliminacji uciążliwości hałasu na terenach otaczających place budowy, należy jednak pamiętać, że proces budowlany będzie ograniczony w czasie, a po jego zakończeniu wszystkie niedogodności akustyczne ustaną. Dla ograniczenia uciążliwości akustycznych i jeśli to możliwe, prace budowlane i transportowe powinny być prowadzone tylko w porze dziennej. Na etapie organizacji prac w obrębie poszczególnych zadań istnieje możliwość wykorzystania różnych środków zapobiegawczych i ochronnych, jednak w praktyce uciążliwości przy remontach nie są zwykle podstawą do poważnych konfliktów, w sytuacji gdy osoby narażone na niedogodności mają jasno określony horyzont czasowy, w jakim prace zostaną zakończone oraz ich dokładny harmonogram.

Odpady

W związku z inwestycjami oraz działaniami o charakterze budowlano - inżynieryjnym, planowanymi na terenie Gminy, należy spodziewać się wytwarzania następujących grup odpadów:

- odpady budowlane w tym szczególnie:
 - odpady pochodzące z budowy, remontów, i rozbiórki dróg, mostów i infrastruktury drogowej, w tym odpady niebezpieczne (grupa 17),
 - ziemia zmieszana z gruzem oraz zanieczyszczona różnymi substancjami (grupa 17),
- odpady komunalne: odpady zielone i materiał roślinny w związku z wycinką drzew i krzewów (kod: 20 02),
- odpady niebezpieczne różnego rodzaju i pochodzenia.

Powstałe w trakcie prac odpady, powinny być zagospodarowane zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. 2023 poz. 1587, z późn. zm.), przekazywane w pierwszej kolejności do odzysku lub w przypadku braku takiej możliwości przekazywane do unieszkodliwienia. W przypadku odpadów niebezpiecznych każdy rodzaj odpadów powinien być gromadzony i przechowywany oddzielnie w warunkach uniemożliwiających przedostanie się do środowiska naturalnego i chroniony przed działaniem czynników zewnętrznych. Transport tych odpadów z miejsc ich powstawania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania szczególnie w przypadku wyrobów azbestowych, powinien się odbywać z zachowaniem przepisów obowiązujących w tej kwestii.

Powierzchnia ziemi i gleby

Bezpośrednie, negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi może mieć miejsce w czasie termomodernizacji budynków. Negatywne skutki zostaną wyeliminowane po zakończeniu prac, a w perspektywie długoterminowej działania te przyniosą korzyści dla stanu powierzchni ziemi.

Krajobraz

Negatywny wpływ na krajobraz również może mieć miejsce w czasie montażu paneli fotowoltaicznych czy termomodernizacji budynków. Po zakończeniu robót budowlanych, oddziaływanie zostanie wyeliminowane. Będzie to więc oddziaływanie krótkotrwałe.

II. Etap eksploatacji

Zanieczyszczenia wód

Gmina Stary Sącz w całości położona jest w obrębie dorzecza Wisły. Najważniejszymi ciekami na terenie Gminy są: rz. Dunajec oraz rz. Poprad. Uzupełnieniem głównych cieków są pomniejsze rzeki takie jak rz. Moszczenica, rz. Jaworzynka, rz. Przysietnica, oraz pozostałe pomniejsze cieki i rowy melioracyjne.

Gmina Stary Sącz należy do Karpackiego (XIV) Regionu Hydrogeologicznego, który charakteryzuje się umiarkowanym zagrożeniem wód podziemnych. Dla regionu tego cechą charakterystyczną jest występowanie urozmaiconej budowy geologicznej, składającej się z odmiennych litologicznie, dużych jednostek geologiczno-strukturalnych. Wody mineralne Karpat mają bardzo urozmaiconą genezę, co dokumentuje niezwykle zróżnicowany skład

izotopowy tlenu i wodoru. Wody mineralne współwystępują z wodami zwykłymi często na niewielkich głębokościach lub nawet na powierzchni.

Zadania wyznaczone w Projekcie założeń przyczynią się do poprawy jakości powietrza, a pośrednio również innych komponentów środowiska, w tym wód.

Stan powietrza atmosferycznego

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 647, z późn. zm.), Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw) w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje zbiorczej oceny jakości powietrza w skali kraju.

Obowiązek wykonywania rocznej oceny jakości powietrza w strefach wynika z przepisów prawa UE, przeniesionych do prawa krajowego.

Celem prowadzenia rocznych ocen jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref, w zakresie umożliwiającym:

1. Dokonanie klasyfikacji stref, według określonych kryteriów (poziom dopuszczalny substancji, poziom docelowy, poziom celu długoterminowego).

Wartości kryterialne zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r. poz. 845). Wynik klasyfikacji jest podstawą do określenia potrzeby podjęcia i prowadzenia określonych działań na rzecz utrzymania lub poprawy jakości powietrza w danej strefie.

2. Uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń na obszarze strefy, w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach. Informacje te są niezbędne do określenia obszarów wymagających podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza (redukcji stężeń zanieczyszczeń) lub, w przypadku uznania posiadanych informacji za niewystarczające – do przeprowadzenia dodatkowych badań we wskazanych rejonach.

3. Wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach (w zakresie możliwym do uzyskania na podstawie posiadanych informacji).

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi monitoring stanu powietrza w strefach. W poniższej tabeli przedstawiono klasyfikację strefy warmińsko-mazurskiej, do której należy Gmina Stary Sącz. Klasyfikacja ta z uwzględnia kryteria określone w celu ochrony zdrowia. Prowadzona ocena ma na celu monitorowanie zmian jakości powietrza i ma być podstawą do podjęcia działań powodujących zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w powietrzu przynajmniej do poziomu stężenia dopuszczalnego na terenie kraju w określonym terminie. W tabeli poniżej przedstawione zostały dane za rok 2023.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy małopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia w 2023

Rok	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji												
	NO ₂	SO ₂	C O	C ₆ H ₆	Pył PM 2,5	Pył PM10	BaP	A s	C d	Ni	Pb	O ₃ wg poziomu docelowego	O ₃ wg poziomemu celu długoterminowego
2023	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim. Raport wojewódzki za rok 2023

W rocznych ocenach jakości powietrza dla strefy małopolskiej w 2023 roku, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla celów ochrony zdrowia, nie stwierdzono przekroczeń dla: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz PM2.5, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu, ozonu wg poziomu docelowego. Stwierdzono przekroczenia benzo(a)pirenu oraz ozonu wg poziomemu celu długoterminowego. Przekroczenia poziomów dopuszczalnych związane były z warunkami meteorologicznymi występującymi w sezonie zimowym, gdy wzrastała emisja zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego. W styczniu, lutym i grudniu średnie temperatury były ujemne. Niższe temperatury w okresie zimowym wpłynęły na większe zapotrzebowanie na ciepło, a tym samym na zwiększenie emisji do powietrza. W 2022 r. wystąpił znaczny udział okresów ze słabym wiatrem, co miało wpływ na kumulowanie się zanieczyszczeń w przyziemnej warstwie atmosfery.

Przy sporządzaniu oceny jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego za rok 2023 wykorzystano wyniki pomiarów ze stacji monitoringu powietrza działających w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Analizie poddano wyniki pomiarów poziomów stężeń zanieczyszczeń z 19 stacji pomiarowych włączonych do wojewódzkiej sieci monitoringu powietrza, natomiast warto podkreślić, że żadna z nich nie znajduje się na terenie omawianej Gminy.

Należy zaznaczyć, że w/w przekroczenia są dla całej strefy małopolskiej, a nie dla samej Gminy Stary Sącz. Na stan sanitarny powietrza atmosferycznego na terenie strefy małopolskiej mają wpływ również emisje z indywidualnych źródeł węglowych, kotłowni przemysłowych oraz z dużych źródeł energetycznych. Głównymi przyczynami wysokich stężeń pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu, zarówno w całej strefie, jak i na terenie Gminy Stary Sącz jest przede wszystkim emisja z procesów grzewczych opartych na paliwie stałym, w tym tzw. niska emisja z indywidualnego ogrzewania budynków oraz chociażby napływ zanieczyszczeń spoza granic gminy. Stężenia tych zanieczyszczeń wykazują sezonowość, w okresie zimowym są znacznie wyższe niż w sezonie letnim.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy małopolskiej z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO₂, NO_x i O₃ pod kątem ochrony roślin w roku 2023

Rok	Klasa dla obszarów ze względu na poziom dopuszczalny SO ₂	Klasa dla obszarów ze względu na poziom dopuszczalny NO _x	Klasa strefy dla O ₃ wg poziomu docelowego	Klasa strefy dla O ₃ wg poziomemu celu długoterminowego
2023	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskiej. Raport wojewódzki za rok 2023

W ocenie jakości powietrza w 2023 roku dla strefy małopolskiej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin, nie stwierdzono przekroczeń dla: dwutlenku siarki, tlenków azotu, ozonu wg poziomu docelowego oraz dla ozonu wg poziomu długoterminowego.

Należy zaznaczyć, że stężenia pyłu PM_{2,5} wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu grzewczego. Główne źródło odpowiedzialne za przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5} stanowi emisja powierzchniowa. Powierzchniowe źródła emisji na terenie województwa stanowią głównie źródła związane z ogrzewaniem budynków. Znaczący udział w emisji zanieczyszczeń do powietrza stanowi tzw. „niska emisja”. Na wielkość emisji ze źródeł ogrzewania ma wpływ przede wszystkim rodzaj stosowanego paliwa oraz stan techniczny urządzeń, w których następuje spalanie paliw.

Niniejszy Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego (dalej POP lub Program) został opracowany w związku z odnotowaniem przekroczenia standardów jakości powietrza w województwie małopolskim. Opracowany został zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów krótkoterminowych. Integralną częścią Programu jest plan działań krótkoterminowych (dalej PDK lub Plan).

Celem Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziomów docelowych benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza.

W trosce o poprawę jakości powietrza oraz ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery, gmina realizuje programy wspierające wymianę przestarzałych, wysokoemisyjnych źródeł ciepła opalanych węglem na nowoczesne, niskoemisyjne rozwiązania grzewcze. Jednym z kluczowych elementów tych działań jest system dotacji celowych udzielanych mieszkańcom gminy na wymianę źródeł ogrzewania.

Z budżetu gminy przyznawane są środki finansowe wspierające zakup i montaż ekologicznych urządzeń grzewczych, takich jak kotły gazowe, kotły na biomasę (np. pellet, drewno zgazowane) oraz pompy ciepła. Działania te są realizowane w ramach lokalnego programu ograniczania niskiej emisji.

W 2024 roku gmina udzieliła łącznie 38 dotacji mieszkańcom, którzy zdecydowali się na wymianę źródeł ciepła.

Wdrożenie tego typu działań sprzyja poprawie jakości powietrza na obszarze gminy, przyczynia się do zmniejszenia emisji pyłów PM₁₀ i PM_{2,5} oraz dwutlenku węgla, a także wpisuje się w szersze cele polityki klimatycznej i energetycznej kraju. Program cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców i planowane jest jego kontynuowanie w kolejnych latach.

Zadania wyznaczone w Projekcie założeń będą miały istotny wpływ na poprawę stanu powietrza na terenie Gminy Stary Sącz.

Hałas

W wyniku realizacji zadań zawartych w Projekcie założeń należy spodziewać się zmniejszenia poziomu hałasu na skutek:

- zwiększenia płynności ruchu pojazdów, poprzez reorganizację ruchu kołowego oraz poprawę nawierzchni dróg oraz budowę nowych ulic,
- urządzenia i zabiegów pielęgnacyjnych w obrębie terenów zieleni jako naturalnej bariery chroniącej przed hałasem,

Poprawa stanu akustycznego na terenie gminy powinna pośrednio wpłynąć na poprawę warunków życia mieszkańców, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa oraz atrakcyjność inwestycyjną tego terenu.

Powierzchnia ziemi i gleby

Realizacja zadań takich jak ochrona gleb przed degradacją oraz właściwe zagospodarowanie terenów przyczyni się do poprawy stanu powierzchni ziemi i gleb.

Krajobraz

Realizacja zadań takich jak utrzymanie czystości na terenach rekreacji turystycznej, likwidacja dzikich wysypisk odpadów czy utrzymanie terenów zieleni przyczyni się do poprawy walorów krajobrazowych na terenie gminy.

b) Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym lub skumulowanym. Należy stwierdzić, że realizacja założeń zawartych w „Projekcie założeń” będzie miała pozytywny wpływ na środowisko naturalne oraz na zdrowie ludzi. Działania ujęte w „Projekcie założeń” wpłyną również na polepszenie standardu wypoczynku turystów oraz jakość życia mieszkańców. Polepszeniu ulegną również warunki estetyczne krajobrazu gminy.

c) Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenie dla środowiska

Ponieważ elementem oddziaływania na środowisko jest także oddziaływanie na zdrowie ludzi, należy zauważyć, że realizacja założeń zawartych w Projekcie założeń na etapie ich realizacji będzie wiązała się z pewnym oddziaływaniem na zdrowie ludzkie. Charakteryzować się ono będzie emisją zanieczyszczeń do powietrza, związanych ze zwiększonym ruchem kołowym pojazdów, pracami budowlano - remontowymi. Mieszkańcy na etapie realizacji zadań będą narażeni na emisję pyłów, spalin i hałasu, które będą się przemieszczać wraz z kierunkiem robót. Emisje będą ustępować po ich zakończeniu.

Oprócz problemu zanieczyszczeń pojawiają się również kwestie bezpieczeństwa. Prace budowlane związane z budową sieci energetycznej, mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pojazdów oraz ruchu pieszego. W związku z podejmowanymi działaniami sugeruje się poinformowanie społeczeństwa o planowanych pracach z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym wraz ze wskazaniem terminu zakończenia realizacji inwestycji. Pozwoli to mieszkańcom przygotować się na ewentualne uciążliwości i zwiększy ich ostrożność. Ponadto, prace najbardziej uciążliwe nie powinny odbywać się we wczesnych godzinach porannych, wieczornych oraz nocnych, by nadmiernie nie ingerować w życie mieszkańców.

3) Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

a) Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu

Na terenie gminy brak terenów o szczególnych właściwościach, spełniających wymagania powyższego punktu. Wszystkie działania przewidziane w projekcie założeń mają na celu poprawę stanu środowiska przyrodniczego i ochronę zdrowia ludzi. Mają one sprzyjać przestrzeganiu standardów jakości środowiska oraz zapobiegać jego nadmiernemu

wykorzystaniu.

b) Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

Część obszaru Gminy Stary Sącz objęty jest ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Ochrona przyrody oznacza ochronę wartości ekologicznych, naukowych, dydaktycznych, estetycznych oraz cech stanowiących o tożsamości przyrodniczej regionu. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.) ustanowione zostały następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W ramach sieci Natura 2000 na terenie Gminy Stary Sącz utworzono:

- Obszar specjalnej ochrony siedlisk Ostoja Popradzka o powierzchni 57930,98 ha (kod PLH120019),
- Obszar specjalnej ochrony siedlisk Środkowy Dunajec z dopływami o powierzchni 755,830 ha (kod PLH120088).

Obszar specjalnej ochrony siedlisk „Ostoją Popradzka” (PLH120019) -

To największy obszar siedliskowy w województwie małopolskim. Można dostrzec charakterystyczny piętrowy układ roślinności. Obszar ten jest w znacznej części zalesiony, a w południowej części Beskidu Sądeckiego znajdują się cenne zasoby wód mineralnych. Przebiegają liczne szlaki piesze i rowerowe. Ochronie podlegają tu siedliska leśne i nieleśne, jaskinie, duże drapieżniki, nietoperze, płazy, ryby, bezkręgowce i jeden gatunek mszaka. Stan zachowania poszczególnych siedlisk uzależniony jest od ich dostępności, sposobu użytkowania, postępującej wciąż sukcesji roślin oraz prowadzonej w ich obrębie gospodarki leśnej. Wśród nich najlepiej zachowane są łąki świeże i konietlicowe, jaworzyny, a także nieudostępnione do zwiedzania i oddalone znacząco od szlaków turystycznych jaskinie. Niewłaściwy stan zachowania dotyczy w szczególności muraw bliźniczkowych, kwaśnych i żyznych buczyn, grądów i górskich borów świerkowych, a także łęgów (olszyna górska).

Niekorzystna sieć dróg oraz prowadzony ruch turystyczny w znacznej mierze utrudniają bytowanie tutaj drapieżnikom: niedźwiedziowi brunatnemu *Ursus arctos*, wilkowi *Canis lupus* rysiowi *Lynx lynx*. Stan zachowania populacji płazów jest właściwy, ślimaków i nietoperzy zależny od wpływu człowieka i stanu siedliska, w którym bytują, owadów natomiast nie został dostatecznie oceniony i wymaga powtórnego przeprowadzenia badań.

Obszar specjalnej ochrony siedlisk „Środkowy Dunajec z dopływami” (PLH120088) – Dolina Dunajca o zmiennej szerokości (od kilkuset metrów do kilku kilometrów) jest częściowo pokryta lasem, a częściowo wykorzystywana rolniczo (użytki zielone i pola

uprawne). Koryto rzeki jest z jednej strony uregulowane i generalnie słabo zacienione. Nurt rzeki zróżnicowany, z wyraźnie widocznymi bystrzami i plosami. Tworzą się tu licznie odsypy zajmowane przez roślinność pionierską. Oprócz przegrody dennej w miejscowości Świniarsko nie ma blokad dla wędrujących ryb. Obszar jest miejscem występowania cennych siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, zarośla wierzbowo-wrześniowe na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (z przewagą wrześni), zarośla wierzbowo-wrześniowe na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (z przewagą wierzby siwej), lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe. W ostoi stwierdzono występowanie 19 gatunków ryb. Poza pstrągiem potokowym i lipieniem, licznie reprezentowane są karpowate, których występowanie uzależnione jest od odcinków o wartkim prądzie, dobrze natlenionej wody oraz kamienistego dna: świnka, brzana, brzanka, kleń, jelec i certa oraz ryby składające ikrę w zastoiskach: płoć, leszcz i drapieżne: szczupak, okoń. Jest to siedlisko wielu gatunków rzadkich, np. głowacza białopłetwego, gatunku ryby z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Jest to również ważne miejsce bytowania ryby głowacicy – gatunku przeniesionego, dla którego rzeka ta jest ekosystemem zastępczym (ochrona ex situ) oraz głowacza przegopłetwego i miętusa. Dopływy Dunajca stanowią niezbędne zaplecze tarliskowe dla ryb chronionych w granicach ostoi. Mają one charakter podgórski, dno kamieniste, żwirowe, rzadko piaszczyste. W większości przypadków są silnie wcięte i zacienione.

Dodatkowo na terenie Gminy Stary Sącz funkcjonują inne formy ochrony przyrody:

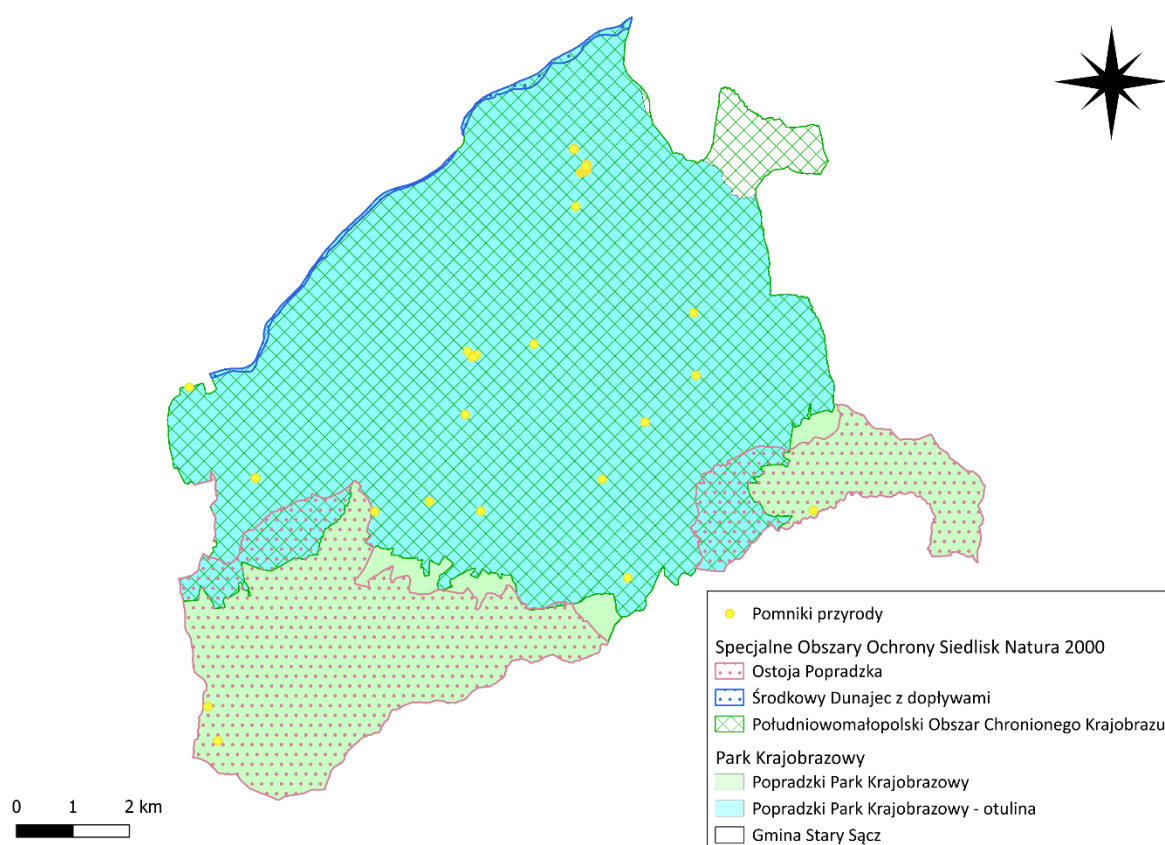
- Popradzki Park Krajobrazowy o powierzchni 53419,140 ha,
- Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu o powierzchni 364480,090 ha.

Popradzki Park Krajobrazowy to jeden z największych parków krajobrazowych w Polsce, położony w południowej części województwa małopolskiego, w Beskidzie Sądeckim. Został utworzony w 1987 roku (Uchwała Nr 169/XIX/87 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Nowym Sączu z dnia 11 września 1987 r.) i obejmuje powierzchnię 53 419,300 ha, chroniąc cenne ekosystemy górskie oraz dolinę rzeki Poprad. Park rozciąga się na terenie kilku gmin, w tym gminy Stary Sącz, oraz miast takich jak Krynica-Zdrój, Piwniczna-Zdrój i Muszyna. Główną osią hydrograficzną parku jest rzeka Poprad, która tworzy malownicze przełomy i wąwozy. W obrębie parku znajdują się liczne szlaki turystyczne, zarówno piesze, jak i rowerowe, a także obszary o dużym znaczeniu przyrodniczym, takie jak lasy, łąki, torfowiska oraz górskie potoki. W Popradzkim Parku Krajobrazowym występuje wiele rzadkich gatunków roślin i zwierząt, w tym gatunki objęte ochroną, jak bocian czarny, orzeł przedni, czy salamandra plamista. Ochrona tego terenu ma na celu zachowanie jego naturalnych walorów krajobrazowych i przyrodniczych, a także zapewnienie zrównoważonego rozwoju turystyki, edukacji przyrodniczej oraz gospodarki leśnej.

Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu to obszar o wyjątkowej wartości przyrodniczej, znajdujący się w południowej części województwa małopolskiego, obejmujący fragmenty Beskidu Sądeckiego oraz Pogórza Ciężkowickiego. Został utworzony w 1996 roku w celu ochrony różnorodnych ekosystemów górskich, dolin oraz cennych krajobrazów. Powierzchnia tego obszaru wynosi około 40 000 ha, a jego granice obejmują tereny gmin takich jak Stary Sącz, Ciężkowice, Tuchów, Szerzyny oraz inne pobliskie miejscowości. Region ten charakteryzuje się bogactwem przyrodniczym, w tym dużą różnorodnością fauny i flory, w tym rzadkimi i chronionymi gatunkami. Na terenie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu występują liczne ekosystemy, od lasów mieszanych i karpackich, przez łąki, aż po torfowiska. W obszarze tym znajduje się także wiele potoków i małych rzek, co dodatkowo zwiększa wartość przyrodniczą tego regionu.

W szczególności na uwagę zasługują obszary o wysokiej wartości hydrologicznej, jak doliny rzeczne, które pełnią ważną rolę w kształtowaniu bioróżnorodności oraz w regulacji obiegu wody w ekosystemach. Bioróżnorodność regionu obejmuje liczne gatunki roślin, takich jak storczyki, mchy, torfowce, a także rzadkie gatunki drzew i krzewów. Wśród zwierząt występują tu między innymi bocian czarny, orzeł przedni, rysie, jelenie, sarny i dziki. Obszar stanowi również schronienie dla wielu gatunków ptaków migrujących oraz owadów, w tym chronionych gatunków motyli i pszczoł. Warto również wspomnieć o cennych formacjach geologicznych, jak wąwozy, skalne wychodnie czy źródła mineralne, które nadają temu regionowi charakterystyczny, malowniczy wygląd. Ochrona tego obszaru ma na celu utrzymanie i ochronę naturalnych krajobrazów oraz zachowanie typowych dla regionu ekosystemów. Istotne jest także wspieranie zrównoważonego rozwoju turystyki, edukacji ekologicznej i gospodarowania zasobami naturalnymi. W ramach działań ochronnych realizowane są programy, które pomagają w ochronie zagrożonych gatunków roślin i zwierząt oraz poprawiają jakość środowiska naturalnego, szczególnie w zakresie ochrony wód, gleby i powietrza. Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu stanowi istotny element regionalnej strategii ochrony środowiska, wpływając na poprawę jakości życia lokalnych społeczności poprzez zwiększenie atrakcyjności turystycznej, poprawę warunków do rozwoju agroturystyki i ekologicznych form produkcji rolniczej, a także poprzez wsparcie działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców i turystów.

Na terenie Gminy zlokalizowanych jest 23 pomników przyrody.

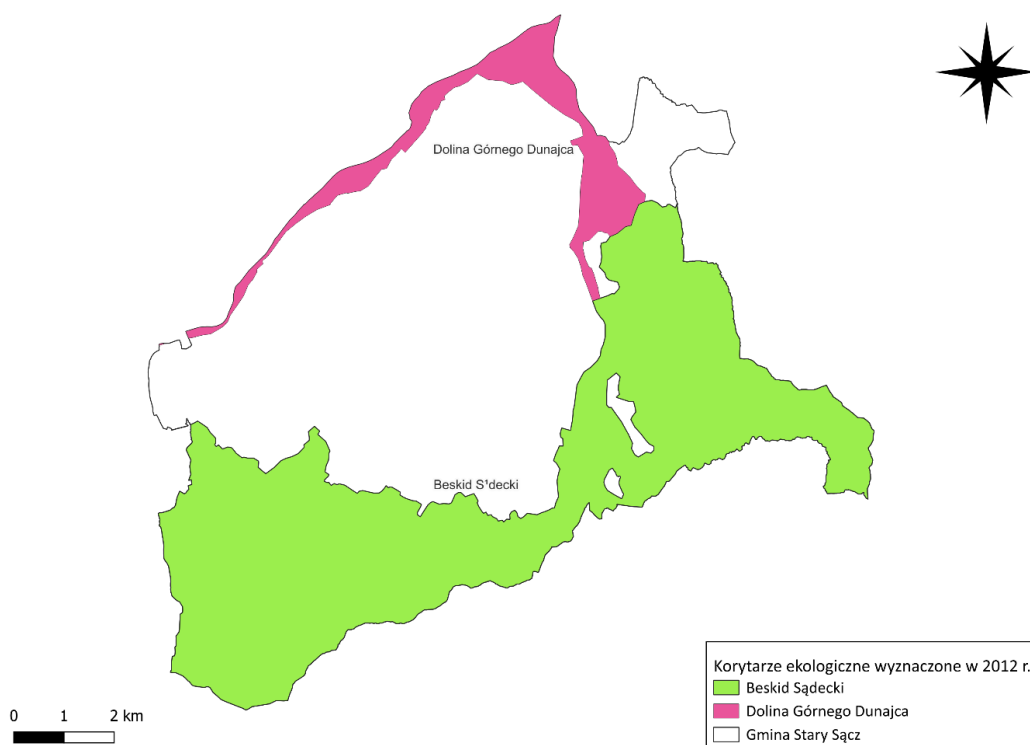
Rycina 1. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Stary Sącz

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Korytarze ekologiczne

Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) opracował mapę przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce. Wytyczenie odpowiednich map zostało podzielone na 2 etapy:

- etap I – w 2005 roku Ministerstwo Środowiska zleciło opracowanie mapy sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków,
- etap II – w 2011 roku wspólnie z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) została opracowana kompletna mapa korytarzy ważnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno – błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Rycina 2. Korytarze ekologiczne na terenie Gminy Stary Sącz

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Reasumując, „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Stary Sącz” dotyczy obszaru w granicach jednej gminy oraz nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w związku z powyższym, na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 3 spełnia kryteria do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Realizacja Projektu założeń nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska. Dokument ten przyczyni się w skali długookresowej do poprawy jakości środowiska na terenie Gminy Stary Sącz.

Ponadto art. 48 ust. 3 ustawy *o udostępnieniu informacji o środowisku(...)*, zezwala na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Takim dokumentem jest „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Stary Sącz”. Obejmuje ona realizację zadań jedynie na obszarze Gminy Stary Sącz.

Podobnie jak w poprzednim dokumencie znalazły się kolejne inwestycje związane z rozbudową sieci ciepłowniczej, wymianą źródeł ciepła i modernizacją sieci elektroenergetycznej. Poza tym większość z tych zadań ma charakter ciągły, co również wskazuje na ich wagę i konieczność kontynuacji w kolejnych latach obowiązywania zarówno obecnego jak i przyszłego programu, w związku z czym możliwe jest odstępianie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.